

SÄKERHET

Alla mot Arbetsmiljöverket om bästa fallskydd

Carl Abelin arbetar alltid med spänd lina och ofta med extra förankringar. Därmed kan det inte bli något hårt knyck om han skulle tappa balansen. *Foto: Kristina Wirén*

FALLSKYDD. De som arbetar uppklattrade i träd måste skydda sig mot fall. Men vilka sätt

är bäst? Frågan om helkroppssele eller midjesele, spänt rep eller falldämpande anordningar har gått till rättstvist. Arbetsmiljöverket står mot alla andra.

Mattias Lahti Davidsson

REPORTER

PUBLICERAD 9 MAJ 2023 KL 03.38

SENAST UPPDATERAD 7 SEP 2023 KL 15.56

Carl Abelin skjuter en tyngd med ett tunt snöre upp i lindens ännu kala krona. Till sin hjälp har han en stor slangbellsa. Han får försöka några gånger innan snöret hamnat runt en lämplig grenklyka ungefär tio meter upp. I stället för tyngden fäster han sin starka klätterlina i snöret och drar alltsammans tillbaka så att klätterlinan ligger genom grenklykan. Linan knyter Carl Abelin längre nere runt lindens stam och så har han en bra förankring för att kunna ta sig upp i trädet. Han tar på sig sin klättersela. Den sitter om midjan, om båda låren samt med hängslen runt axlarna. Sen klättrar han upp och kan börja jobba med beskärningen av trädets grenar.

Väl uppe i trädkronan arbetar Carl Abelin alltid under trädklykan där klätterlinan vilar. På platser där han ska uppehålla sig en stund och såga, fäster han extra förankringar mellan trädet och sin sele. – dels för att få bättre balans, dels för att ha extra fallskydd om något skulle hända.

I april förra året inspekterade Arbetsmiljöverket två företag som bland annat sysselsätter arborister det vill säga trädvårdsspecialister. Eftersom en del av arboristens arbete utförs uppklattrade högt upp i träd, var fallskydd en naturlig fråga under inspektionerna.

Vid trädklättring används personlig fallskyddsutrustning i form av sele och klätterrep. Men myndigheten gjorde bedömningen att det fanns brister och ställde därför krav:

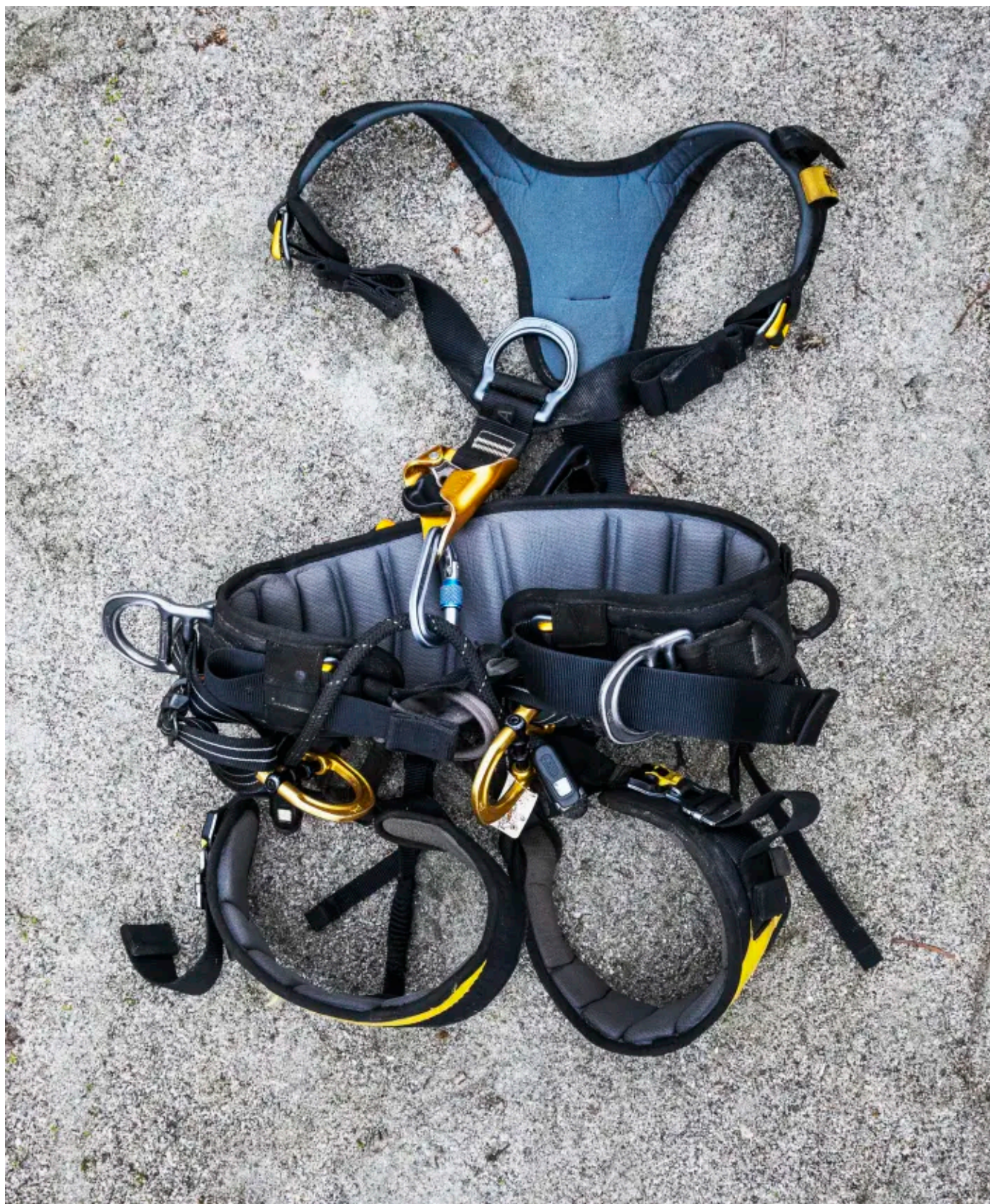
- Helsele ska användas.
- Utrustningen ska vara förankrad i infästningsanordning.
- Skyddsutrustning ska hindra fall till underliggande nivå.

Mot detta argumenterade företagen att det inte var något fel på deras säkerhetsåtgärder. De var överraskade och förbryllade av Arbetsmiljöverkets krav och hänvisade till att metoder utvecklats från nittioalet och framåt, delvis i samarbete med Arbetsmiljöverket, delvis i en internationell standardsättande kontext.

Sittsele är i många situationer bättre än en helkroppssele ur ergonomisk synvinkel, anser företagen. Man arbetar med klätterrepet spänt, som ett sätt att balansera längs trädstammen. Dessutom kompletterar man med ytterligare förankringar, både för att höja säkerheten och som metod för arbetspositionering.

– Arbetsmiljöverkets krav är inte anpassade till vårt arbete. De ställer krav som om vi hade flera meters fri fallhöjd, men det här är träd med massor av grenar, säger Christofer Olsson som är arborist och skyddsombud på ett av de berörda företagen, Svenska Trädmästarna. Han tycker att myndigheten jämför trädklättrare med personal som exempelvis skottar snö eller installerar solpaneler på tak.

– Vi utsätts för samma risk, att falla, men inte på samma sätt. Vi använder linan som stöd, den är under konstant spänning. Arbetsmiljöverket tycks ha svårt att förstå det.

Arboristernas sittsele. Foto: Kristina Wirén

Enligt Christofer Olsson är en sittsele lättare att jobba i än en helsele. Det är mindre risk att strypa blodflöden, hävdar han.

– Vi kan sitta i vår sele utan att få några allvarigare besvär. Det är inget som vi har hittat på utan i enlighet med internationella standarder, European Treeworker, som är anpassade för vår verksamhet, säger Christofer Olsson.

De två företagen överklagade Arbetsmiljöverkets förbud till Förvaltningsrätten. De begärde och fick dessutom inhibition mot förbudet nu i början av april. Det betyder att förbudet inte gäller under tiden rättsprocessen pågår.

Arbetsgivarorganisationen Gröna arbetsgivare har engagerat sig i frågan. Camilla Backlund, arbetsmiljöexpert på Gröna arbetsgivare har under nästan ett års tid försökt åstadkomma ett möte mellan branschen och myndigheten utan att lyckas.

– Vår avsikt var att få till en dialog, helt enkelt. Det är mycket bättre än rättsliga processer. Fackförbundet Kommunal har också givit företagen sitt uttryckliga stöd.

Både facket och Gröna arbetsgivare har inkommit med utlåtanden till advokatfirman som företräder Svenska Trädmästare i överklagandet av förbudet. Arbetsmiljöverket har alltså ”alla emot sig” men har ändå valt att stå fast vid sina krav.

Elseann Lundgren är chef för inspektörerna som gjort inspektionerna. Hon har också agerat beslutsfattande i ärendena tillsammans med Arbetsmiljöverkets jurist.

Carl Abelin Foto: Kristina Wirén

– Bedömningen vi gör är att de här kraven är de som behövs för att skydda arbetstagarna. Och kraven är ställda utifrån ett regelverk, säger Elseann Lundgren.

Hon vill inte gå närmare in på detaljerna i kraven utan konstaterar att parterna inte är överens, vilket i sig inte är något konstigt.

– De har framfört i sitt överklagande vilka skydd de tycker behövs utifrån sin riskbedömning. Vi ser fram mot att få klarhet genom den rättsliga prövningen. Elseann Lundgren bekräftar att Arbetsmiljöverket inte deltagit i något stormöte av det slag som Gröna arbetsgivare hade önskat sig.

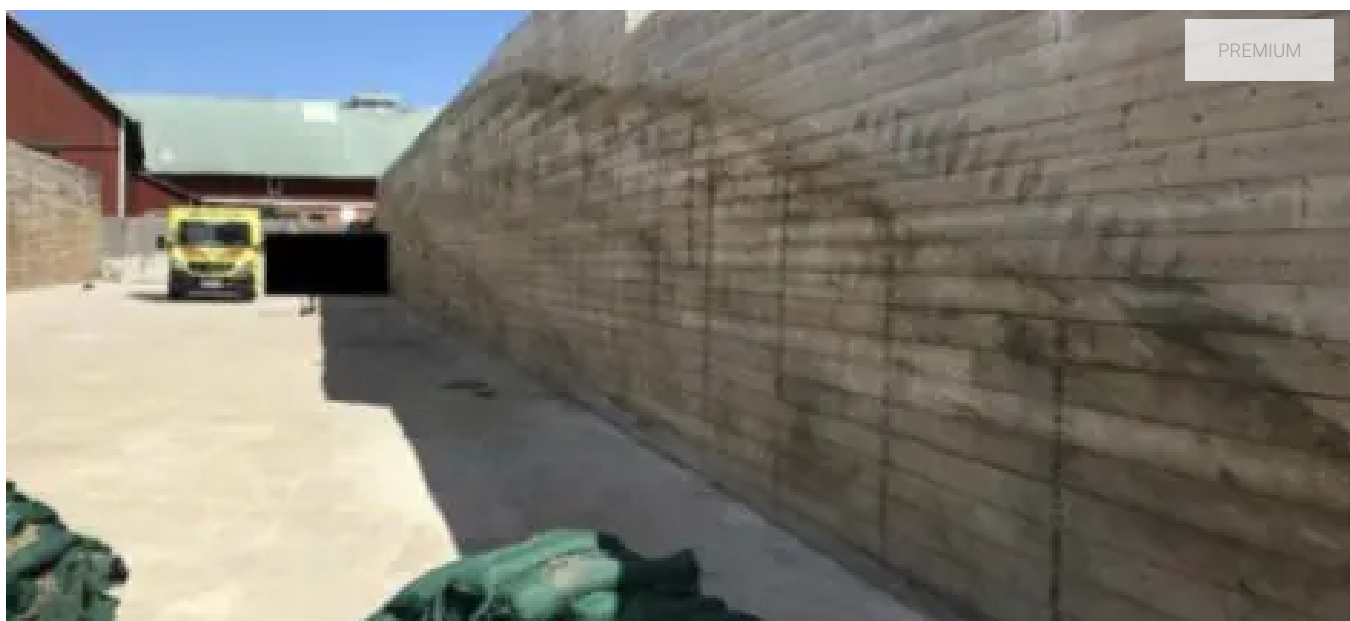
– I stället har alla parter haft möjlighet att inkomma med sina synpunkter skriftligen. Det är också en dialog även om den är pappersledes, säger hon.

Carl Abelins företag är inte inblandat i tvisten, men utgången av domstolsprövningen kan få konsekvenser för hela branschen. Själv har han aldrig fallit. Men det har hänt att kolleger råkat såga av klätterlinan. Vid dessa tillbud har inte heller de fallit, eftersom de då haft extra förankringar.

Carl Abelin ställer sig lite frågande till Arbetsmiljöverkets krav på de båda företagen.

– Man arbetar ju alltid med klätterlinan spänd. Det betyder att det är viktigt med en riktigt bekväm sele.

Läs mer:

Överklagas: Fall från plansilo

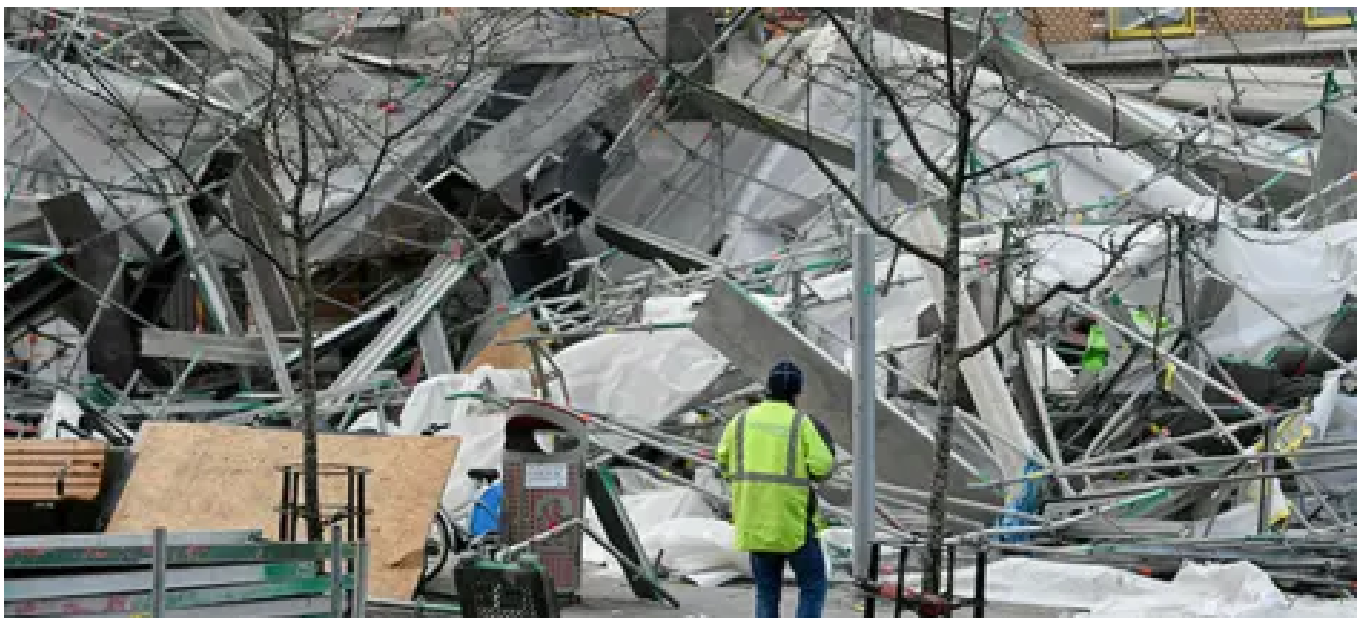
ÖVERKLAGAN. Jordbruksbolaget Tell Ölanda AB överklagar Skaraborgs tingsrätts dom om arbetsmiljöbrott och företagsbot på 300 000 kronor. Boten

dällde en olycka då en anställd föll fyra meter från

Stäms för fall på tio meter

STÄMNINGSANSÖKAN. Kiaby Plåt & Bygg Aktiebolag stäms för en fallolycka i november 2021

Specialgrupp ska se över byggställningar

Fackförbundet Byggnads ska specialgranska företag som sätter upp byggnadsställningar. Enligt ett pressmeddelande har ställningsbranschen blivit "symbolen för arbetslivskriminalitet, lönedumpning och livsfarlig arbetsmiljö", skriver Byggnads.

OM ARBETARSKYDD

Tidningen Arbetarskydd står för en kritisk granskning av arbetsmiljön på Sveriges arbetsplatser. Den är också ett konkret verktyg för dig i ditt arbetsmiljöarbete. Tidningen går till vitt skilda yrkesgrupper över hela landet. Här finns skyddsombud, skyddsingenjörer och personalansvariga. Vi skriver och förklarar de senaste reglerna och de nya föreskrifterna inom arbetsmiljö så att skyddsombud och arbetsgivare ska kunna agera korrekt i sin organisation.

Vi berättar om och granskar missförhållanden på arbetsplatser, om arbetsmiljöbrott och nya lagar och föreskrifter om arbetsmiljö. Vi skriver också om de goda exemplen för att förhindra arbetsplatsolyckor och

arbetsmiljöbrott. Arbetarskydd kommer ut på både webb och på papper. I prenumerationen ingår även nyhetsbrevet Senaste nytt om arbetsmiljö. Här bevakar vi de viktigaste ärendena hos Arbetsmiljöverket. Brevet kan inte köpas separat utan ingår i tidningsprenumerationen.

Arbetsmiljön i rätten är ett nyhetsbrev som kommer ut var tredje vecka. Nyhetsbrevet bevakar främst mål om arbetsmiljöbrott i landets domstolar. Nyhetsbrevet bevakar i detalj: väckta åtal, meddelade domar, strafförelägganden, utdömande av viten och sanktionsavgifter vid överträdelser av föreskrifter för arbetsmiljön. Sanktionsavgifter inom arbetsmiljö utfärdas av Arbetsmiljöverket, men sanktionsavgifter inom arbetsmiljö kan även överklagas och beslutas av förvaltningsrätterna. Vi bevakar alla nivåer. Arbetarskydd ingår i Ny Teknik Group Sverige AB som också ger ut Lag & Avtal, Ny Teknik och Teknikhistoria.

BEVAKA NYHETER

[NYHETSBREV](#)

[FACEBOOK](#)

[TWITTER](#)

[LINKEDIN](#)

[RSS](#)

PRENUMERERA

[BLI PRENUMERANT](#)

HAR DU EN FRÅGA OM DIN PRENUMERATION?

[KONTAKTA VÅR KUNDSERVICE](#)

ANNONSERA

[ANNONSERA PÅ](#) ARBETARSKYDD

ARBETARSKYDD
NY TEKNIK GROUP
BOX 6323
102 25 STOCKHOLM

KONTAKT

[MATTIAS CRONEBORG](#)
ANSVARIG UTGIVARE

[WEBBREDAKTIONEN](#)
076 636 52 13

[TIPSA OM NYHETER ANONYMT](#)

© 2026 ARBETARSKYDD - [OM COOKIES](#) - [VÅR PERSONUPPGIFTSPOLICY](#) - [SITEMAP](#)

ALL INFORMATION ÄR UPPHOVSRÄTTSSKYDDAD. CITERA GÄRNA MEN ANGE KÄLLA.